

ОДГОВОРНОСТ ОПШТИНЕ ЗА ШТЕТУ КОЈУ ПРОУЗРОКУЈУ МИГРАНТИ

Општина није одговорна за штету коју проузрокују мигранти привремено смештени у прихватни центар на њеној територији.

Из образложења:

„Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци се баве пчеларством, а од 2017. године ту делатност обављају у оквиру пољопривредног газдинства регистрованога на тужену Г.Н. Током јануара и фебруара 2017. године тужиоцима је у два наврата уништено укупно 17 кошница које су се налазиле у шуми „В“, у близини мото хотела „А“ који је служио као прихватни центар за мигранте. Тужиоци су ове догађаје пријавили полицији која је обавила увиђај и даљим радом идентификовала учиниоце - пет лица из А. Висина настале штете - обичне штете и изгубљене добити, утврђена је вештачењем.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да постоји солидарна одговорност Републике Србије и тужене општине, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима и тачке 1. Закључка Владе Републике Србије бр. 401-9047/15 од 24.08.2015. године, па је применом члана 189. став 1. Закона о облигационим односима обавезао тужену на исплату тражене накнаде обичне штете и измакле користи.

Другостепени суд је прихватио закључак нижестепеног суда о одговорности тужене општине, а жалбене наводе тужене сматрао је неоснованим. По налажењу тог суда, код утврђене чињенице да су штету проузроковали мигранти смештени у прихватни центар у А, првостепени суд је на основу члана 172. Закона о облигационим односима правилно обавезао тужену да надокнади тужиоцима проузроковану штету. Према становишту другостепеног суда, јединицама локалне самоуправе се на основу Закључка Владе Републике Србије бр. 401-9047/15 од 24.08.2015. године из државног буџета обезбеђују средства ради организације прихвата миграната, што значи да тужена те послове обавља као поверене и зато се њена одговорност не може искључити.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 35. став 2. Устава Републике Србије прописано је да свако има право на накнаду материјалне или нематеријалне штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе. Основне претпоставке одговорности у складу са наведеном одредбом су незаконит рад - акт или радња која је противна правним нормама, односно неправилан рад - рад који ни је у складу са општим нормама у вршењу службе или делатности.

Према одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Надлежност општине одређена је чланом 190. Устава Републике Србије и чланом 20. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“ број 129/07). Према тим одредбама у њеној надлежности нису послови у вези са миграцијама и мигрантима. Законом о управљањем миграцијама („Службени гласник Републике Србије“ број 107/12), стручне и друге послове који се односе на управљање миграцијама утврђене тим законом, и са њима повезане управне послове обавља Комесаријат за избеглице и миграције (члан 9). У локалним самоуправама се, сходно

члану 12. став 1. и 2. наведеног закона, образују локални савети за миграције ради обављања саветодавних послова у вези са управљањем миграцијама на њиховој територији - праћење и извештавање Комесаријата о миграцијама на тој територији, предлагање програма, мера и планова активности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама и других послова из области управљања миграцијама у складу са законом.

Имајући изложено у виду, по становишту Врховног касационог суда, тужена општина не може бити одговорна за штету коју проузрокују мигранти привремено смештени на њеној територији у прихватне центре. У надлежности органа тужене општине није прихват и смештај миграната у прихватне центре, нити је у надлежности било ког њеног органа контрола кретања миграната, односно заштита имовине локалног становништва. Локални савет за миграције који се образује на основу члана 12. став 1. Закона о управљању миграцијама има само саветодавну улогу.

Не може се прихватити став другостепеног суда да тужена општина, на основу Закључка Владе Републике Србије бр. 401-9047/2015 од 24.08.2015. године, послове у вези са миграцијама и мигрантима обавља као поверене послове. Послови из надлежности Републике Србије не могу се поверити локалној самоуправи закључком већ само законом (члан 178. став 1. Устава Републике Србије).

Означеним Закључком којим је предвиђено да се јединицама локалне самоуправе у Републици Србији, на чијим територијама постоји повећани број миграната, обезбеђују средства из буџета Републике Србије ради ургентне потребе решавања елементарних услова живота и отклањања последица насталих услед повећања броја миграната који се групишу на њиховим територијама, не може бити основ за обавезу тужене да надокнади тужиоцима насталу материјалну штету.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 123/2020 од 10.12.2020. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 7.12.2021. године)